

افزایش بدهد.

به اعتقاد کارشناسان آبخیزداری خود زمین بهترین سد است، ماسدی به نام زمین را فراموش کردیم و مدام آن را تخلیه می کنیم و چیزی هم تغذیه نمی کنیم، به جای آن می رویم روی زمین سدی می سازیم تا تیخیر شود.

این مسائل در نگاه سازمان مدیریت نبوده و کشور از این لحاظ آسیب دیده است، برگرداندن این آسیب ها، شاید به نحوی نباشد که بتوانیم بعضی از سفره ها را احیا یا نشت زمین را جبران کنیم.

آمارهایی سازمان زمین شناسی و نقشه برداری و کارهای خودمان نشان می دهد بعضی از دشت های ما بین ۱۳ تا ۳۵ سانتی متر نشست داشته است، یعنی فشرده شدن فضای متخلخل بین خاک، حالا اگر بیابیم تغذیه هم نکنیم، خاک که ۳۰ سانتی متر به بالا نمی آید! پس این فرصت را از دست داده ایم.

پس نگاه مدیریت فزاینده ضروری است، این مدل را در حبله رود و چهار سایت منارید پیاده کردیم و در حال توسعه آن هستیم، وزارت نیرو را هم بردیم که ببیند.

برای مدیریت آب در حوضه آبخیز باید با تمام ذی نفع ها حتی مرتع دار تعامل داشت، این که چگونه دام چرا کند تا آب تولید شود، چه کشتی در کشاورزی بکار د که آب کمتر مصرف شود، چه کنیم که در دامنه ها آب نفوذ پیدا کند، این ها بحث هایی هست که ما غافل شدیم و هر چه زودتر باید به سمت آن ها برویم.

گفتید ۲۷ میلیون هکتار تحت پوشش دارید و حتی بیشتر از این را مطالعات انجام دادید، ریاست سازمان هم اعلام کرده که آمادگی اجرا ۳ هکتار در سال را دارد اما بودجه سازمان تنها در حد ۱۰ درصد این عرصه ها است، مشکل بودجه به خاطر عدم برنامه ریزی فزاینده است یا سهم آبخیزداری در بودجه کم دیده می شود؟

بحث تخصیص هاست، و گرنه مشکل قانونی نداریم، بودجه ما تصویب شده اما منابع نیست. طی این سال ها قیمت ۳ برابر شد اما مبالغی که گرفتیم نسبت به سال ۹۱ از ۳۰۰ میلیارد تومان به ۱۸۰ میلیارد کاهش پیدا کرده است. البته در قانون آمده که مجلس یا سازمان مدیریت می تواند منابع جدیدی را به بخش آبخیزداری بدهد، در ماده ۲۷ قانون افزایش بهره وری آمده که ۷/۵ درصد ما و ۷/۵ درصد وزارت نیرو کند، منابع هم تحت سرفصل آب در وزارت نیرو است، در این پنج یا شش سال اخیر تلاش کردیم اما متأسفانه نتوانستیم از منابع فصل آب کم شود و به آبخیزداری وارد شود، به جای آن همان نگاه سنتی توسعه منابع آب و سدسازی وجود دارد.

خود وزارت نیرو چقدر به بحث آبخیزداری اعتقاد دارد؟

وزارت نیرو معتقد به این موضوع است، آبخیزداری جزء بدیهیات در علم و جهان است؛ منتهی خیلی تمایل نشان نمی دهند که از سرفصل منابعشان به آبخیزداری اختصاص

می باشد. در اواخر این دهه با ادغام وزارتخانه های جهادسازندگی و کشاورزی و تأسیس وزارت جهاد کشاورزی همراه با جدال های اداری و مقاومت های سابق، مقدمات انحلال معاونت آبخیزداری وزارت جدید و انتقال آن فراهم شد.

دهه ۱۳۸۰: انتقال آبخیزداری به سازمان جنگل ها و انفکاک از جهاد کشاورزی
در ۳ تیر ۱۳۸۱ وظایف مربوط به آبخیزداری از وزارت جهاد کشاورزی منفک و به سازمان جنگل ها و مراتع کشور واگذار شد. مطرح شدن نظام پایش و ارزشیابی طرح ها و پروژه ها، ورود مفاهیم و تعاریف جدید به فرهنگ آبخیزداری، تکیه بر برنامه ریزی یکپارچه و اجرای غیرمتمرکز و حرکت از آبخیزداری دولتی به آبخیزداری مردمی و خصوصی از شاخص های عمده این دوره می باشد. متأسفانه اختلاف سلیقه در برنامه ریزی ها و شیوه های اجرایی در سطح مدیران و کارشناسان، عدم تناسب در توزیع اعتبارات و امکانات و تفویض اختیارات و مسئولیت ها بین بخش های سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور به عنوان میراث دو دهه اخیر همچنان بر کمیت و کیفیت اجراییات تأثیرگذار و سایه انداز مانده است.

سال ۹۲: باردیگر ادغام، این بار سازمان محیط زیست

در دی ماه ۹۲ طرح ادغام سازمان محیط زیست و سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری توسط نمایندگان پیشنهاد شد که هم چنان در بین مخالفان و موافقان در حال کشمکش است.

بازدید از طرح های اجرایی سایر کشورها مانند شمال آفریقا، آمریکای شمالی و برای تحصیل در رشته های آبخیزداری به کشورهای پیشرفته از جمله اقدامات این دهه است که البته سال ها بعد با مشکل بومی نبودن بسیاری از طرح ها مواجه شدیم.

دهه ۱۳۶۰: آبخیزداری در جهادسازندگی
چالش های مدیریتی در این دهه متمرکز بر توسعه تشکیلات، سازماندهی جدید و تحصیل اعتبارات بیشتر می باشد. در اواخر این دهه با الحاق سازمان جنگل ها و مراتع کشور به وزارت جهاد سازندگی، تلاش بیش از حد وزیر وقت جهاد سازندگی برای جدا کردن امور آبخیزداری از سازمان جنگل ها و مراتع کشور (با همه مقاومت رئیس وقت سازمان و بدنه کارشناسی)، الحاق آن به ستاد وزارت جهاد سازندگی در قالب معاونت وزیر به تحقق پیوست.

دهه ۱۳۷۰: آبخیزداری در کشمکش جهادسازندگی و کشاورزی

در این دهه معاونت آبخیزداری وزارت جهاد سازندگی با توسعه سریع تشکیلات و سازماندهی جدید وارد عرصه برنامه ریزی، مطالعه و اجرای طرح های آبخیزداری شد ولی اختلاف نظرها و بحث های کارشناسی در تایید یا عدم تایید اتفاق جدید در مدیریت امور آبخیزداری همچنان باقی ماند. کشمکش ها و بحث های فرساینده بین بخشی از بدنه کارشناسی، وزیر و مدیران جهاد سازندگی از عوامل تأثیرگذار و چالش برانگیز این دهه

به اعتقاد

کارشناسان

آبخیزداری خود

زمین بهترین سد

است، ما سدی به

نام زمین را فراموش

کردیم و مدام آن

را تخلیه می کنیم

و چیزی هم تغذیه

نمی کنیم، به جای

آن می رویم روی

زمین سدی می سازیم

تا تیخیر شود